

Finlands utvecklingsbistånd

En komparativ studie med fallet Sverige

LUNDS
UNIVERSITET

Emelie Nordström

Abstract

Since Finland committed to international development cooperation in 1955, the country subsequently channeled a lower volume of foreign aid to developing countries compared to Sweden and its Scandinavian neighbors.

This paper is a comparative study between Sweden and Finland's development policies that seeks an explanation for the considerable disparities. The herein contained empirical study is based on a theoretical framework derived from Foreign Policy Analysis where domestic and international explanatory factors behind states' actions in foreign aid policy, extracted from a literature review of existing research on the development cooperation, are emphasized. Each explanatory factor is examined and compared between Sweden and Finland in different levels of analysis consisting of bureaucracy, state and system level in order to illustrate differences that explains the disparity of Finland's foreign aid volume and Sweden's.

The empirical findings demonstrate that Finland and Sweden differ with respect to its historical geopolitical position, the emergence of their welfare states, the existence of non-governmental organizations, and in their organization of foreign aid. Based on these findings, this essay's empirical analysis demonstrates that these differences are potential explanations for why Finland channels a lower volume of foreign aid than Sweden.

Nyckelord: Finland, Sweden, foreign aid, Foreign Policy Analysis, Development Cooperation

*Antal ord:*9863

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och problemformulering	1
1.1.1	Val av fall	2
1.1.2	Definition av centrala begrepp	2
1.1.3	Uppsatsens disposition	3
1.2	Bakgrund	3
1.2.1	Sveriges och Finlands biståndsvolymmål	3
1.2.2	Sveriges och Finlands biståndsvolyym	4
1.2.3	Referensperiod och avgränsning	5
2	Teori	6
2.1	Teoretisk utgångspunkt	6
2.1.1	Traditionella teorier kring internationella relationer	6
2.1.2	Utrikespolitisk analys	7
2.1.3	Path dependency	8
2.1.4	Analysnivåer inom utrikespolitisk analys	9
2.2	Teoretiskt ramverk	9
2.2.1.1	Individnivå	10
2.2.1.2	Byråkratinivå	10
2.2.1.1	Statsnivå	11
2.2.1.1	Internationell systemnivå	13
2.1	Teoretisk ambition.....	14
3	Metod	16
3.1	Komparativ fallstudie	16
3.1.1	Kausala mekanismer	16
3.1.2	Forskningsstrategi	17
3.2	Metodval och materialinsamling	17
3.2.1	Biståndsförvaltningen.....	18
3.2.2	Välfärdsstaten.....	18
3.2.3	Icke-statliga organisationer	19
3.2.4	Säkerhetspolitisk struktur	19
4	Resultat och analys	21
4.1	Byråkratinivån	21
4.1.1	Biståndsförvaltningen.....	21
4.1.1.1	Jämförande analys av biståndsförvaltningen	23
4.2	Statsnivån	24
4.2.1	Välfärdsstaten.....	24

4.2.1.1.	Jämförande analys av välfärdsstaten.....	25
4.2.2	Icke-statliga organisationer	27
4.2.2.1.	Jämförande analys av icke-statliga organisationers roll	28
4.3	Internationella systemnivån.....	29
4.3.1	Säkerhetspolitisk struktur.....	29
4.3.1.1.	Jämförande analys av den säkerhetspolitiska strukturen	32
5	Slutsats.....	34
5.1.1	Diskussion	34
5.1.2	Avslutande reflektioner	35
6	Referenser.....	36
6.1	Tryckta källor	36
6.2	Elektroniska källor	38

1 Inledning

Under de senaste decennierna har de nordiska staterna uppmärksammats för sina normativa ställningstaganden inom internationellt samarbete, och har illustrerats i egenskap av normentreprenörer inom frågor angående miljöpolitik, konflikthantering och utvecklingssamarbete.¹ De nordiska staterna innefattas av en särprägel i sitt historiska internationella åtagande genom ett omfattande deltagande inom Förenta Nationerna (FN), medling i internationella konflikter samt ett ställningstagande för mänskliga rättigheter och utvecklingsländer.² Forskare har utifrån detta framhävt att de nordiska staterna betraktar sig vara 'the best friends of the developing world'.³

Detta engagemang har tydligt reflekterats i de skandinaviska staternas utvecklingssamarbete då Sverige, Danmark och Norge innefattas av toppskiktet av de stater vilka kanaliserar högst bistånd till utvecklingsländer. Finland avviker inom utvecklingssamarbetet i komparation till de skandinaviska staterna då landet sedan begynnelsen kanaliserat en avsevärt lägre biståndsvolym än sina grannländer.⁴

1.1 Syfte och problemformulering

De nordiska staterna betraktas i många avseenden vara en homogen grupp inom internationell politik då de präglas av ett brett samarbete och gemensamma ställningstaganden. Då detta inte är fallet inom utvecklingssamarbetet, med hänsyn till Finlands avvikande roll, är detta en intressant vinkel att undersöka. Syftet med denna studie är att genomföra en komparation mellan Finland och Sverige för att undersöka varför dess biståndsvolym är av skiljande karaktär. Detta ämnar genomföras utifrån en kartläggning av faktorer vilka kan hävdas påverka staters agerande inom biståndspolitiken. Utifrån detta lyder frågeställningen:

Vilka nationella samt internationella faktorer förklarar varför Finlands biståndsvolym skiljer sig i förhållande till Sveriges?

---

¹ Se Ingebritsen, 2002:12

² Bergman, 2007:77

³ Bergman, 2007:77

⁴ Danmark kanaliserade 0.90 procent, Sverige 0.97 procent, Norge 1.10 procent och Finland 0.55 procent av totalt BNI i bistånd under 2010 (OECD 1, 2011)

1.1.1 Val av fall

Studiens avgränsning till en komparation mellan Sverige och Finland motiveras utifrån premisen av att kunna genomföra en systematisk och djupgående undersökning inkluderad nationella och internationella faktorer. Motiveringen bakom valet av Sverige i egenskap av jämförande fall lyder såsom att landet är den nordiska stat vilken förefaller ha högst likvärdighet med Finland, vilket genererar lika förutsättningar för de faktorer vilka ämnas undersökas.⁵ Sverige och Finland har historiskt varit präglade av en neutralitet inom sin utrikespolitik, vilket gör dess internationella roll jämförbar. Även i dess inrikespolitiska struktur påvisar staterna likheter och Tarmo Haavisto och Ari Kokko illustrerar staternas homogenitet utifrån:

The countries were - and are - not only bound together by a common border, a common history, and close social, political and economic contacts, but also largely homogenous with respect to geographical and demographic characteristics and social capabilities.⁶

Studiens generella val av forskningsområde föranleds av att utvecklingssamarbetet utgör en fundamental del av den internationella kontexten i en alltmer globaliserad värld. Denna studie innefattas således av förhoppningen av att vara ett bidrag till en ökad förståelse för vad som påverkar staters agerande inom biståndspolitik. En vidare motivering till valet av att undersöka Finlands biståndspolitik är att denna forskning, utifrån den research uppsatsförfattaren genomfört, är av begränsad karaktär. Således är studiens ambition att öka förståelsen för vad som präglat Finlands roll inom det internationella utvecklingssamarbetet och utifrån detta förklara varför staten inte kanaliserar ett omfattande bistånd likt Sverige.

1.1.2 Definition av centrala begrepp

Begreppet *Skandinavien* refererar i denna studie till Sverige, Norge och Danmark. Inom den internationella litteraturen är det vanligt förekommande att begreppet *Scandinavia* även inkluderar Finland, vilket resulterar i en viss begreppsförvirring. Begreppet *Norden* innefattar i denna studie Danmark, Sverige, Norge och Finland. Island är således inte inkluderat i denna uppsats och refereras inte till när begreppet förekommer.

Inom biståndsterminologin tillämpas begreppen utvecklingssamarbete, partnerskap, utvecklingsbistånd och bistånd ofta synonymt⁷ och detta kommer även att praktiseras inom denna studie. Biståndsbegreppet tillämpas och beräknas

---

⁵ Se Möller och Bjereld (2010) för en jämförelse mellan de två staternas neutralitetspolitik

⁶ Haavisto och Kokko, 1991:183

⁷ Odén, 2006:19

inom uppsatsen utifrån Organisation for Economic Co-operation and Development's (OECD) definition vilken upprättades år 1969 och benämns internationellt Official Development Assistance (ODA).⁸ Den tillämpade statistiken är hämtad utifrån Development Assistance Committee (DAC) vilken är den institution inom OECD som ansvarar för beräkningar innefattande medlemsstaternas utvecklingsbistånd.¹

1.1.3 Uppsatsens disposition

Studien inleds med ett avsnitt vilket belyser aktualiserandet av biståndsvolyymmål inom de båda staterna samt en illustration över dess biståndsvolym. Efterföljande kapitel innefattas av studiens teoretiska utgångspunkt och ramverk. I detta avsnitt aktualiseras de förklaringsfaktorer vilka ämnas undersökas inom uppsatsens empiriska studie. Detta följs av en avdelning vilken beskriver studiens metodval samt presenterar förklaringsfaktorernas operationalisering. Avsnittet vilket sedan följer innefattar studiens empiriska resultat och analys vilka presenteras i en kombinerad del i denna uppsats. Avlutande kapitel inbegrips av uppsatsens slutsats och avslutande reflektioner kring studiens resultat.

1.2 Bakgrund

1.2.1 Sveriges och Finlands biståndsvolyymmål

Sverige etablerade sitt första biståndsvolyymmål år 1962 vid upprättandet av proposition 1962:100. Propositionen refererade till att Sverige förbundit sig till FN och således skulle eftersträva biståndsmålet en procent av bruttonationalinkomsten (BNI).⁹ Det eftersträvade målet hade inrättats i en resolution inom FN år 1960, och propositionen deklarerade 1960-talet som 'utvecklingsdecenniet' vilket var en följd av det internationella biståndets markanta framväxt under 1950-talet.¹⁰ I regeringsproposition 1968:101 fastslogs att Sverige budgetåret 1974/1975 skulle uppnå enprocentsmålet.¹¹

Finland etablerade sitt första nationella biståndsvolyymmål vid FN:s deklarerande av det internationella 0.7-procentsmålet år 1969.¹² Vid sammankomsten inom FN:s generalförsamling medverkade Finlands dåvarande

---

⁸ (i) ODA skall ske genom en offentlig sektor (ii) ODA skall kanaliseras med målet av ekonomisk utveckling och välfärd (iii) ODA skall ske på förmånliga finansiella villkor med ett minimumvillkor på subvention med 25 procent vid utlåning. I studiens beräkningar tillkommer samtliga överföringar vilka inkluderas av ODA i avseende på finansiellt och tekniskt bistånd, samt bilateralt och multilateralt. (OECD 2, 2011)

⁹ Odén, 2006: 65-67

¹⁰ Odén, 2006:60

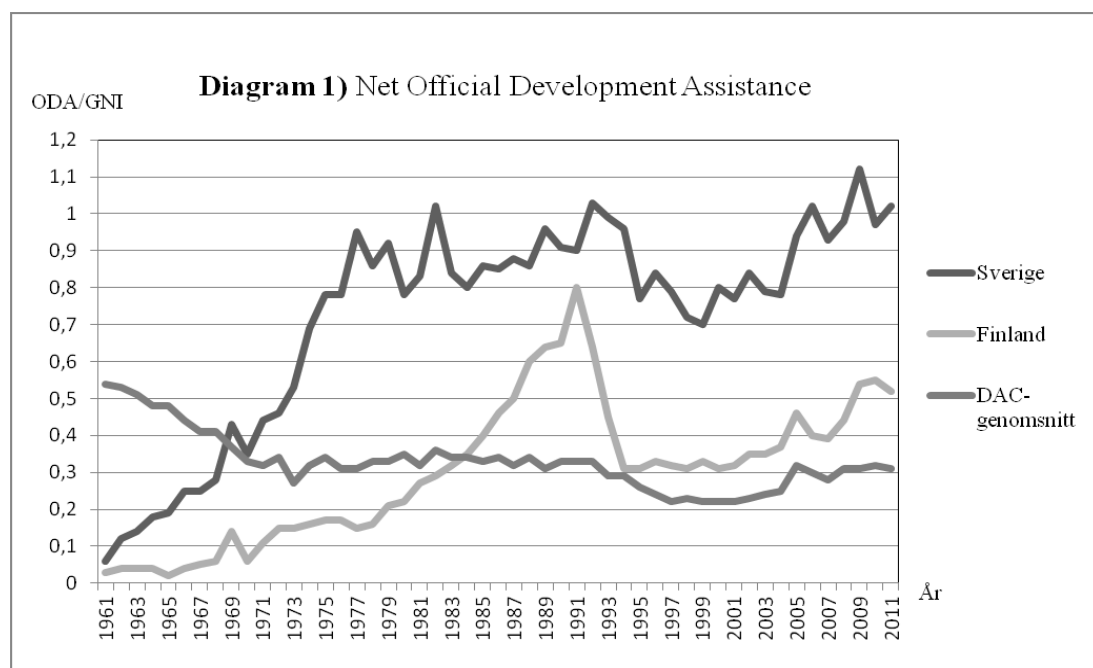
¹¹ Odén, 2006: 70

¹² Degnbol-Martinussen, 2005: 58-59

president Urho Kekkonen och förband Finland till att åta sig procentmålet vilket sattes upp inom den nationella regeringsbudgeten med målet att vara uppfyllt i mitten av 1970-talet.¹³

1.2.2 Sveriges och Finlands biståndsvolym

I *diagram 1* illustreras Sveriges och Finlands Net Official Development Assistance som andel av BNI mellan åren 1961-2011.¹⁴ I diagrammet redovisas även DAC-genomsnittet beräknat utifrån samtliga medlemsstaters totala biståndsvolym. Referensperioden utgår ifrån år 1961 då DAC:s officiella statistik har sin inledning detta år.¹⁵

Källa: OECD, 2012

Illustrerat i diagrammet har Sverige kanaliserat en biståndsvolym över DAC-genomsnittet sedan år 1969 och nådde sin högsta biståndsvolym år 2009 med 1.12 procent av BNI. Finland har sedan år 1984 kanaliserat en högre biståndsvolym än DAC-genomsnittet och nådde sin högsta volym år 1991 då biståndet utgjorde 0.8 procent av BNI.

Vilket illustreras har Sverige kanaliserat en högre biståndsvolym i förhållande till Finland under hela perioden. Båda staterna innefattas av en reducerande biståndsvolym under 1990-talet vilket förefaller vara en effekt av den ekonomiska

¹³ Kiljunen, 1983:36-38

¹⁴ Måttet är det internationellt frekventast förekommande vid jämförelse av staters biståndsvolym då det tar givarlandets kapacitet i beaktning (Degnbol-Martinussen, 2003: 59)

¹⁵ OECD 2, 2011

kris vilken drabbade de två staterna under detta årtionde. Under 2000-talet har båda staternas biståndsvolym i det totala ökat. Staternas biståndsvolym beräknat år 2011 var för Sverige 1.02 procent av BNI och för Finland 0.52 procent av BNI. DAC-genomsnittet samma år var 0.31 procent av BNI.

1.2.3 Referensperiod och avgränsning

Referensperioden i denna studie innefattar ovanstående illustrerade period mellan 1960-talet fram till idag. Detta motiveras utifrån att studien skall inbegripas av ett brett perspektiv på utvecklingssamarbetet där en förhållning till historiska aspekter intas. En bred referensperiod förefaller även vara av vikt då de faktorer vilka från start präglar utvecklingssamarbetet förväntas inneha betydelse vid ett senare skede.

Studien är avgränsad till att endast studera Finlands och Sveriges respektive biståndsvolymer, och aspekter såsom geografiska directioner eller finansiella villkor inom biståndssamarbetet kommer inte att inkluderas. Utgångspunkten vilken tas är således ur ett givarperspektiv vid en undersökning av förklaringsfaktorer bakom staternas agerande inom biståndspolitiken. Även motiven bakom biståndet kommer att exkluderas ifrån denna studie, men poängteras kan att Finland och Sverige i tidigare forskning illustrerats vara präglade av mer solidariska motiv inom sin biståndspolitik än DAC-genomsnittet.¹⁶

---

¹⁶ Staterna har inkluderats inom gruppen 'de likasinnade länderna' tillsammans med Nederländerna och Kanada, och illustreras inom biståndssamarbetet innefattas av mindre strategiska motiv vid en jämförelse med DAC-genomsnittet (Odén, 2006: 34)

2 Teori

I detta kapitel introduceras det teoretiska ramverk studiens empiriska undersökning tar sin utgångspunkt inom. Avsnittet belyser inledningsvis traditionella teorier kring internationella relationers förklaringsansatser till staters kanalisering av bistånd. Efterföljande del redogör för uppsatsens teoretiska utgångspunkt vilken innefattas av teoribildningen utrikespolitisk analys. Detta avsnitt följs av en illustration av uppsatsens anknytning till teoribildningen path dependency vilken kommer att utgöra en underliggande dimension till det teoretiska ramverket. Avslutningsvis presenteras de analysnivåer vilka aktualiseras vid tillämpandet av utrikespolitisk analys följt av studiens teoretiska ramverk vilket är strukturerat utefter dessa analysnivåer.

2.1 Teoretisk utgångspunkt

2.1.1 Traditionella teorier kring internationella relationer

De traditionella teorierna kring internationella relationer (IR) betraktar stater i egenskap av enhetliga aktörer vilka agerar efter ett gemensamt nationellt intresse inom det internationella systemet. Utifrån dessa premisser riktar teoribildningarna fokus på den internationella systemnivån och dess struktur för att uppnå förklaringar till staters handlande inom utrikespolitiken.¹⁷ Den klassiska teoribildningen realism förklarar staters agerande inom biståndspolitik utifrån syftet att bibehålla säkerhet och maktstruktur inom det internationella systemet.¹⁸ I kontrast till realismen fäster liberalismen istället vikt vid mellanstatlig interdependens, och stater kan utifrån biståndssamarbetet syfta till att uppnå ömsesidigt mellanstatligt samarbete inom det internationella systemet.¹⁹ I komplement till ovanstående teoribildningar tillskriver de skolor influerade av marxismen beroendet mellan nord och syd ansevärd vikt, och förklarar biståndssamarbete med utgångspunkten ur västvärldens fortsatta dominans över utvecklingsländer.²⁰

---

¹⁷ Lancaster, 2007: 4

¹⁸ Noel et al. 1993: 525

¹⁹ Lancaster, 2007: 4-5

²⁰ Lancaster, 2004: 4

2.1.2 Utrikespolitisk analys

De klassiska IR-teoriernas systeminriktade förhållning till staters agerande inom utrikespolitiken har de senaste decennierna utsatts för kritik. Teoribildningen utrikespolitisk analys tar avstamp i denna kritik, och betonar att fokus även bör riktas mot de inomstatliga processer vilka förväntas påverka utrikespolitiken. Stater skall enligt teoribildningen inte betraktas vara enhetliga aktörer med ett förenat nationellt intresse, utan dess intressen påverkas även av skeenden inom statens gränser. Den utrikespolitiska analysen anammar en kompletterande approach till de klassiska teorierna då de internationella strukturerna betraktas inneha en funktion, men kan i sitt enskilda beaktande inte utgöra en fullständig förklaring till staters handlingar inom utrikespolitiken.²¹

Den utrikespolitiska analysen introducerar ett brett spektrum av inrikespolitiska påverkansfaktorer till vad som influerar utrikespolitiskt beslutsfattande.²² Teoribildningen kännetecknas av fokus på informella liksom formella strukturer, psykologiska påverkansfaktorer, byråkratins sammansättning och rutiner samt hur inomstatliga faktorer kan bidra till en förståelse för hur utrikespolitiken utformas.²³ En senare trend inom teoribildningen är att kombinera utrikespolitisk analys med socialkonstruktivistiska ansatser med fokus på hur kognitiva processer och idéer formar beslutsfattandet utifrån ett aktörscentrerat förhållningssätt.²⁴

Den utrikespolitiska analysens fokus på hur inomstatliga faktorer påverkar utrikespolitiken har även infunnits vara en uppåtgående trend inom den internationella biståndsforskningen de senaste decennierna.²⁵ Ett av de klassiska verken inom denna kategori är David Halloran Lumsdaine's *Moral Vision In International Politics* vilken tar sin huvudsakliga utgångspunkt inom välfärdsstatens koncept i en studie av normativa influenser bakom biståndet.²⁶ I linje med detta intar Olav Stokke i *Western Middle Powers and Global Poverty* sin utgångspunkt ur vad han benämner 'main determinants' inom de undersökta givarländernas inrikespolitik i en förklaringsansats till vad som påverkar dess biståndspolitik.²⁷ Ett av de senast utkomna verken inom denna kategori är Carol Lancasters *Foreign Aid: Diplomacy, Development, Domestic Politics* inom vilken hon karlägger biståndspolitik utifrån en analys av inrikespolitiska förhållanden kombinerat med internationella trender.²⁸ Lancaster intar inom denna forskning

---

²¹ Brommesson och Ekengren, 2007: 26-27

²² Begreppet 'utrikespolitiskt beslutsfattande' innefattas inom den utrikespolitiska analysen av 'de beslutsprocesser som föregår själva besluten, och den faktiska utformningen av politiken'. (Brommesson och Ekengren, 2007:19)

²³ Mintz och DeRouen, 2010: 5-7

²⁴ Brommesson och Ekengren, 2007:28

²⁵ Den klassiska utgångspunkten har utgått ifrån de traditionella teoriernas förhållningsätt, vilket i större uträkning tillskrivit mottagarländerna övergripande fokus (Se Noel och Thérien för diskussion kring biståndsforskningens framväxt, 1995:524)

²⁶ Lumsdaine, 1993

²⁷ Stokke, 1989

²⁸ Lancaster, 2007

den utrikespolitiska analysens ansats i svaret på frågeställningen 'Why is aid given?':

International events, trends, and pressures are important in answering this question, but they are far from enough. To answer the question, we need to understand the often neglected domestic politics of aid in aid-giving countries.²⁹

2.1.3 Path dependency

Då utrikespolitiskt beslutsfattande i bred uträkning präglas av djupliggande idéer, inarbetade rutiner och omfattande procedurer kan dessa faktorer förväntas ge upphov till linjer vilka påverkar staters agerande under en längre tidsperiod. Detta kan placeras inom den bredare teoretiska ansatsen path dependency, vilken tar sin utgångspunkt inom historisk institutionell teoribildning.³⁰ Teoribildningen tillämpas med ambitionen att förklara hur etablerade institutioner och idéer fortsätter att påverka beslutsfattare utifrån mönster vilka är svåra att bryta.³¹ Forskarna Balázs Szent-Iványi och András Tétényi definierar path dependency med utgångspunkten:

Institutions in societies tend to be highly persistent, as institutional, political, social and even cultural legacies of the past will usually have long lasting influences through various channels. Even though politicians might aim to create policies and institutions based on different foreign models, they will never be able to escape the effects of the past, as these highly influence attitudes, thinking and even decision making.³²

Teoribildningen framhäver att organisationer kan illustreras vara path dependent utifrån att organisationsmönster vilka etableras tenderar att förstärkas i en bestämd riktning allteftersom rutiner och processer blir inarbetade.³³ Ett liknande resonemang förs kring de intressen och idéer vilka institutionaliserats inom byråkratin och utrikespolitiken. Dessa blir inbäddade i en historisk kontext och struktur vilket resulterar i att de är svåra för beslutsfattare att påverka.³⁴

Szent-Iványi och Tétényi har tillämpat teoribildningen path dependency som analytiskt ramverk inom biståndsforskning innefattande V4-länderna, och funnit att de mönster vilka infunnits i avseende på biståndsvolym och mottagarländer var svåra att förändra i staternas försök att anpassa sig till DAC-medlemsstaternas rutiner. Författarna drar slutsatsen att detta beror på att policys, idéer och rutiner

---

²⁹ Lancaster, 2007:1

³⁰ Szent-Iványi och Tétényi, 2008:575

³¹ Djelic och Quack, 2007:163

³² Szent-Iványi och Tétényi, 2008:575

³³ Lancaster, 2007:23

³⁴ Ozkececi-Taner, 2005:253

inom biståndspolitiken är starkt kopplade till historiska aspekter vilka är svåra att förändra när de väl är etablerade.³⁵

2.1.4 Analysnivåer inom utrikespolitisk analys

Inom den utrikespolitiska analysen är de faktorer vilka förväntas påverka staters agerande inom utrikespolitiken av omfattande magnitud. Utifrån denna insikt är det frekvent förekommande att teoribildningen tillämpar analysnivåer i egenskap av verktyg för att strukturera den utrikespolitiska analysen och underlätta för en systematisk undersökning av vad som påverkar utrikespolitiskt agerande. Varje analysnivå tillskrivs en uppsättning teorier och faktorer vilka förväntas ha en inverkan på statens utrikespolitik utifrån den aktuella nivån.³⁶

Inom teoribildningen är fyra analysnivåer traditionellt förekommande: individnivån, byråkratinivån, statsnivån samt internationella systemnivån.³⁷ Tillämpandet av analysnivåer främjar en undersökning utifrån flera dimensioner vilket öppnar för en helhetsbild av de påverkansfaktorer vilka kan förväntas föreligga bakom staters agerande inom utrikespolitiken.

2.2 Teoretiskt ramverk

Denna studies teoretiska ramverk tar sin utgångspunkt inom utrikespolitisk analys och ämnar att utifrån ett givarperspektiv kartlägga faktorer vilka förklarar varför stater kanaliserar en hög biståndsvolym. Det teoretiska ramverket är strukturerat utefter de fyra ovan presenterade analysnivåerna, där varje nivå tillskrivs en förklaringsfaktor vilken förväntas påverka biståndspolitiken. Förklaringsfaktorerna är framtagna utifrån en litteraturstudie genomförd över tidigare forskning vilka framhävs ha en inverkan på staters biståndsvolym. Teoribildningen path dependency utgör en underliggande teoretisk dimension och genomsyrar det teoretiska ramverket i avseende på hur dessa förklaringsfaktorer kan komma att vara avgörande i ett längre tidsperspektiv.

---

³⁵ Se Szent-Iványi och Tétényi (2008)

³⁶ Gustavsson, 2006:272

³⁷ Se Gustavsson och Tallberg, 2006; Brommesson och Ekengren; 2007. Även andra analysnivåer förekommer inom den utrikespolitiska analysen: Graham T. Allison tillämpar i *Essence of decision – Explaining the Cuban Missile Crisis* den byråkratiska politikmodellen, den rationella aktörsmodellen samt organisationsmodellen (Gustavsson, 2007:274) Alex Mintz och Karl DeRouen Jr. tillämpar i *Understanding foreign policy decision making* individnivå, gruppnivå och koalitionsnivå (Mintz och DeRouen, 2010)

2.2.1.1. Individnivå

En analys på individnivå aktualiserar den enskilda beslutsfattarens roll och verkan inom utrikespolitiken. Analysnivån inriktas på individens egenskaper och idéer, samt hur dennes psykologiska föreställningar påverkar utrikespolitiska beslut.³⁸

Då denna studie ämnar förklara vad som påverkar biståndsvolymen under ett längre tidsperspektiv är den referensperiod vilken tillämpas av denna bredd. Individer kan framhållas ha en inverkan vid enskilda beslut men hävdas ha en reducerad påverkan vid ett längre tidsperspektiv. Utifrån detta resonemang betraktas de idéer vilka förväntas påverka biståndsvolymen som en förlängning av enskilda individers idéer vilka blivit en kollektiv identitet genom välfärdsstaten. Således inkluderas dessa idéer på en statlig analysnivå, vilket exkluderar individnivån ur denna uppsats.

2.2.1.2. Byråkratinivå

En analys på byråkratinivå aktualiserar de enskilda tjänstemännen samt den kollektiva förvaltningens inverkan på utrikespolitiken. Vid en analys med fokus på tjänstemännen granskas beslutsfattarens rådgivare och dess roll inom det utrikespolitiska beslutsfattandet. Denna linje tillskriver även gruppaspekter i form av hur grupptillhörighet och relationer inom byråkratin påverkar utrikespolitiken.³⁹ Den kollektiva förvaltningen tillskrivs rollen av att kunna påverka beslutsfattare inom utrikespolitiken utifrån kompetens, informationstillgång och beredningsprocess. Vid fokus på den kollektiva förvaltningen figurerar även teorin benämnd *byråkratisk politik*, en teoribildning vilken framhåller att det föreligger en konkurrens mellan departement och myndigheter vilka innefattas av utrikespolitiken. Till följd av denna konkurrens tenderar aktörer att argumentera för det handlingsalternativ vilket är gynnsamt för deras förvaltning vid utrikespolitiskt beslutsfattande.⁴⁰ I denna studie tillskrivs analysen på byråkratinivå biståndsförvaltningens inverkan på den långsiktiga biståndsvolymen.

Biståndsförvaltningen

Lancaster framhåller att biståndsförvaltningen är en viktig aktör vid beslut angående biståndspolitik då denna kan agera pådrivande inom sitt sakområde. Hon menar att:

[t]he more functions related to a particular public purpose are unified in a single agency and the more elevated the bureaucratic location of that agency (e.g.,

---

³⁸ Brommesson och Ekengren, 2007: 25

³⁹ Brommesson och Ekengren, 2007:25

⁴⁰ Gustavsson, 2006: 273

cabinet versus subcabinet level), the greater the influence that agency will have over the policies and programs related to its basic mission and purpose⁴¹

Lancaster kopplar biståndsförvaltningen till teoribildningen byråkratisk politik och framhåller att denna myndighet förväntas förespråka sitt eget intresseområde vid beslutsfattande inom biståndspolitik. ⁴²

Vid de fall där omfattande policy- och implementeringsuppgifter centraliserats till en självständig biståndsförvaltning får denna således ett stort inflytande över beslut inom sitt sakområde, och denna kan sedan förväntas skydda och lobba för en hög biståndsvolym i ett längre perspektiv. Utifrån teoribildningen path dependency är dess ursprungliga inrättande att ta i beaktning då det organisationsmönster vilka etableras tenderar att förstärkas efterhand.

<p>Förklaringsfaktor: Biståndsförvaltningens ställning inom byråkratin i avseende på implementering och policyutformning</p>

2.2.1.1. Statsnivå

En analys på statsnivå aktualiserar de övergripande inrikespolitiska förhållanden vilka kan förväntas påverka utrikespolitiskt beslutsfattande. Inom denna analysnivå placeras statens struktur i avseende på institutioner, statskick och politiska system. Faktorer på den statliga analysnivån kan även betraktas innebära en begränsning för hur beslutsfattaren tillåts agera inom utrikespolitiken, vilket innefattar integrationen mellan aktörer såsom parlament, icke-statliga organisationer och den allmänna opinionen.⁴³ På den statliga analysnivån är det även ett vanligt förekommande att inkludera faktorer såsom statens identitet, idéer och ideologi.⁴⁴ I denna studie tillskrivs analysen på statsnivå välfärdstatens koppling till den långsiktiga biståndsvolymen, samt icke-statliga organisationers inverkan på biståndspolitik.

Välfärdsstaten

En genomgående teoretisk ansats inom biståndsforskningen är att det föreligger en koppling mellan länders välfärdsstat och dess biståndsvolym.⁴⁵ Teorin utgår ifrån att de idéer och socio-politiska värderingar vilka underbygger välfärdstaten tenderar att överföras till utrikespolitiken och ger resultatet att 'welfare principles institutionalized at the domestic level shape the participation of developed countries in the international aid regime.'⁴⁶ Stater vilka innefattas av en

---

⁴¹ Lancaster, 2007:22

⁴² Lancaster, 2007:22–23

⁴³ Gustavsson, 2006: 274-275

⁴⁴ Demker, 2007: 59-62

⁴⁵ Se Bergman, 2006; Noel och Thérien, 1995; Stokke, 1989; Lumsdaine, 1993

⁴⁶ Noel och Thérien, 1995:552

väl-färdsmodell där den publika sektorn intar ett omfattande ansvar för medborgarna tenderar således att kanalisera en högre biståndsvolym utifrån att välfärdsstaten underbyggs av principerna kring universalism och solidaritet.⁴⁷ Utifrån teoribildningen path dependency är det av vikt att beakta huruvida välfärdsstatens principer från start har präglat biståndspolitiken då de idéer denna genererar tenderar att finnas i ett längre perspektiv inom biståndspolitiken.

Luis Imbeau har undersökt huruvida ekonomiska aspekter har en inverkan på staters kanalisering av bistånd och har utifrån att studera OECD-rapporter dragit slutsatsen att:

[t]hey could not find any significant relationship between donors' AID/GNP and their aid-giving capacity (when measured by GNP growth, balance-of-payments, or inflation). The only significant variable they could find was government resources as part of their GNP, thus noting that 'those countries which have chosen to strengthen governmental activities at home most greatly are generally also in favour of an active governmental involvement in the aid field and have the resources to do so'.⁴⁸

Förklaringsfaktor: Välfärdsstatens omfattning och dess underliggande värderingar

Icke-statliga organisationer

Olav Stokke framhåller i sin forskning *Western Middle Powers and Global Poverty* att en bakomliggande faktor till staters kanalisering av en omfattande biståndsvolym föreligger vara dess involverande av icke-statliga organisationer⁴⁹ inom utvecklingssamarbetet. Inom studien finner han att samtliga av de stater vilka kanaliserar en omfattande biståndsvolym har innefattats av ett brett nätverk av icke-statliga organisationer. Dessa har inkluderats 'as a matter of routine' inom beslutsfattande kring biståndspolitiken, vilket har påverkat beslutsfattarna samt förankrat biståndet hos civilsamhället.⁵⁰ Att organisationerna inkluderas inom politiskt beslutsfattande innefattar vad Daniel Berlin benämner som *insider-strategier* vilka innebär att icke-statliga organisationer bereds tillfälle att påverka politiken utifrån att delta i arbetsgrupper, beslutsprocesser och utredningar.⁵¹ Lancaster framhåller att om icke-statliga organisationer tidigt inkluderas i beslutsfattandet kan deras intressen från start komma att etableras inom

---

⁴⁷ Bergman, 2007:84

⁴⁸ Imbeau, 1988:5

⁴⁹ Motsvarighet till *Non Governmental Organisation* (NGO) och tillämpas synonymt med frivilligorganisation, intresseorganisation samt enskild organisation. (Berlin, 2007:84)

⁵⁰ Staterna inkluderade i undersökningen var Sverige, Norge, Kanada och Nederländerna. (Stokke, 1989:18)

⁵¹ Berlin framhåller även *outsider-strategier* vilka innefattar ageranden såsom protester, kampanjer eller demonstrationer (Berlin, 2007: 88-89)

förvaltningen och 'the stickiness of government organization' gör dessa sedan svåra för beslutsfattarna att förändra.⁵²

Utifrån teoribildningen path dependency är det, liksom Lancasters resonemang, av vikt huruvida dessa från start involverats i det politiska beslutsfattandet då dess intressen institutionaliseras inom byråkratin och bereder för en påverkan längre fram då de inkluderas inom organisationsmönstret.

Förklaringsfaktor: Icke-statliga organisationers involvering inom biståndsförvaltningen och beslutsprocesser

2.2.1.1. Internationell systemnivå

En analys på internationell systemnivå ligger i linje med det strukturella perspektiv vilket ovan belysts tillämpas utifrån de klassiska IR-teorierna. På den internationella systemnivån aktualiseras internationella strukturer i egenskap av institutioner, normbildningar och maktstrukturer.⁵³ Gränsdragningen mellan den utrikespolitiska analysen och IR-teorierna innefattas av att analysen sker utifrån beslutsfattarens perspektiv i förhållande till hur denna fattar beslut utefter en tolkning av de internationella strukturerna. Internationella strukturer kan således ge en indikation till varför utrikespolitiskt beslutsfattande sker, men kan i sin enskilda form inte generera en förklaring till utrikespolitiskt agerande.⁵⁴ I denna studie tillskrivs analysen på den internationella systemnivån beslutsfattarens tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen.

Säkerhetspolitisk struktur

Douglas Brommesson framhåller i sin avhandling *Från Hanoi till Bryssel: Moralsyn i deklarerad svensk utrikespolitik 1969-1996* att när staten står inför säkerhetspolitiska utmaningar tenderar beslutsfattarna att fokusera på det egna territoriet samt närområdet inom utrikespolitiken. När säkerhetspolitiska hot tolkas föreligger det således ofta en stark betoning på upprätthållande av suveräniteten inom statens utrikespolitik. Brommesson menar att när fokus riktas mot den nationella säkerheten tenderar staten att 'förskjuta engagemanget för tredje världen till en mer perifer position'.⁵⁵

Utifrån detta resonemang kan tolkningen av den säkerhetspolitiska strukturen inneha en betydelse för vad en stat väljer att prioritera inom sin utrikespolitik. Föreligger säkerhetspolitiska hot vilka tolkas av staten i den internationella kontexten kan således mindre fokus ligga på ett engagemang inom utvecklingssamarbetet. Utifrån teoribildningen path dependency är det av vikt hur den säkerhetspolitiska strukturen uppfattas i ett tidigt skede, då de idéer denna tolkning genererar kan komma att präglade biståndspolitiken i ett längre perspektiv.

---

⁵² Lancaster, 2007: 22-23

⁵³ Gustavsson, 2006:275

⁵⁴ Brommesson och Ekengren, 2007: 26

⁵⁵ Brommesson och Ekengren, 2007: 134

Förklaringsfaktor: Beslutsfattarens tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen

2.1 Teoretisk ambition

I studiens empiriska undersökning tillämpas det teoretiska ramverkets förklaringsfaktorer i egenskap av jämförelsepunkter med ambitionen att belysa varför Finlands och Sveriges biståndsvolym är av skiljd karaktär. Detta innebär att det empiriska fallet ställs i fokus, vilket resulterar i att studien kan betraktas innefattas av en teorikonsumerande ambition.⁵⁶ Gränsdragningen mellan en teorikonsumerande och en teoriprovande ambition är i realiteten dock inte åtskiljd.

Vilket i föregående avsnitt framhävts är en mängd förklaringsfaktorer potentiellt förekommande bakom staters agerande inom utrikespolitiken, och detta ter sig vara fallet även inom biståndspolitik. Då det teoretiska ramverket har sin utgångspunkt inom en utförd litteraturstudie är det således en sammanställning av de förklaringsfaktorer författaren till denna studie tolkat och hävdar har principiell betydelse för staters biståndsvolym. Motiveringen bakom att dessa faktorer framhålls vara principiellt viktiga är att de är frekvent förekommande inom biståndslitteraturen, samt att de innehar en substantiell betydelse utifrån de utrikespolitiska analysnivåerna. Studiens empiriska undersökning skall utifrån detta betraktas vara en prövning till om dessa specifika faktorer kan förklara varför Finlands biståndsvolym är lägre än Sveriges, och uppsatsförfattaren framhåver en medvetenhet om att andra faktorer inte kan exkluderas haft en inverkan. Utifrån detta resonemang innefattas denna studie således även av en teoriprovande ambition i förhållande till faktorernas förklaringskraft.⁵⁷ Förefaller det att resultatet av den empiriska undersökningen påvisar att förklaringsfaktorerna illustreras innefattas av en likvärdighet mellan staterna ger denna således verkan av att faktorn inte innehar förklaringskraften till att belysa varför biståndsvolymer är av skiljd art.

Avslutningsvis skall belysas att utifrån studiens tillämpning av utrikespolitiska analysnivåer anammar denna en eklektisk utgångspunkt i förhållande till undersökningens resultat. Detta innebär att förklaringspunkterna kombinerat kan förväntas inge en förståelse till varför biståndsvolymer är av skiljd karaktär mellan Sverige och Finland. Ambitionen av att utesluta eller enskilt framhäva en förklaringsfaktor är därför av begränsad karaktär inom denna studie.

---

⁵⁶ Esaiasson et al, 2007: 42-43

⁵⁷ Esaiasson et al, 2007: 42-43

Tabell 1. Förklaringsfaktorer

Analysnivå	Förklaringsfaktor
Byråkratinivå	Biståndsförvaltningens ställning inom byråkratin i avseende på implementering och policyutformning
Statsnivå	Välfärdsstatens omfattning och dess underliggande värderingar
	Icke-statliga organisationers involvering inom biståndsförvaltningen och beslutsprocesser
Internationell systemnivå	Beslutsfattarens tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen

3 Metod

3.1 Komparativ fallstudie

Studiens empiriska undersökning tillämpar designen av en komparativ fallstudie med syftet att kartlägga vilka av de utvalda faktorerna som föreligger och kan förklara varför Finlands biståndsvolym avviker i förhållande till Sveriges. Den komparativa fallstudien öppnar i teoretiska termer för möjligheten att undersöka ett utfall med kontroll över de likheter och skillnader i de oberoende variabler vilka kan föreligga bakom ett specifikt utfall.⁵⁸

Då Sverige karaktäriseras vara en stor biståndsgivare förväntas förklaringsfaktorerna inom landet föreligga i den uppsättning vilket förutspås leda till en omfattande biståndsvolym.⁵⁹ Utifrån att tillämpa en komparativ forskningsdesign med Sverige som referensobjekt öppnar detta således för en nivåskattning i avseende på förklaringsfaktorerna i förhållande till Finland.⁶⁰ Om dessa är av skild art kan det således föreligga att de utgör en förklaring till staternas avvikande biståndsvolym, vilket besvarar studiens frågeställning.

Alternativet till en komparativ forskningsdesign är att undersöka det finländska fallet utifrån en enskild fallstudie. I detta avseende hade aspekten av att kunna påvisa en nivåskattning försumrats och ingen bedömning av faktorernas respektive förklaringskraft hade möjliggjorts. Detta hade åsidosatt studiens syfte av att förklara varför Finlands biståndsvolym är av skild art komparation med Sveriges, och utgör således en motivering bakom att studien tillämpar en komparativ design. I detta avseende skall det dock framhåvas att ingångspunkten är att belysa varför Finlands biståndspolitik är av skild art i förhållande till Sveriges, och således kommer fokus i större utsträckning att inriktas på Finland i den empiriska analysen.

3.1.1 Kausala mekanismer

Studiens förklarande syfte ämnar uppnås genom att det teoretiska ramverket kan betraktas var av kausal art, vilket illustreras av att det förutspår att förklaringspunkternas sammansättning eller förekommande resulterar i en större

---

⁵⁸ Teorell och Svensson, 2007:83

⁵⁹ Sverige har även varit inkluderat inom viss tidigare biståndsforskning vilken framhävts inom det teoretiska ramverkets (Se Stokke, 1989; Bergman, 2007)

⁶⁰ Esaiasson et al. 2007:153

mängd bistånd. I teoretiska termer beskrivs detta utifrån en relation mellan två begrepp och en 'en genomtänkt idé om vad som påverkar vad och varför'.⁶¹

Kausala mekanismer inom den statsvetenskapliga forskningen är dock svåra att belägga utifrån dess prägling av icke-observerbarhet. Då förklaringsfaktorerna innefattas av slutsatser dragna utifrån tidigare forskning kan dess kausalitet till viss del betraktad vara prövad. Genom att även tillämpa Sverige som referensobjekt kan denna kausalitet stärkas: om förklaringspunktens sammansättning föreligger inom Sverige och avviker vid en nivåskattning med det finländska fallet kan detta förstärka kausalitetens mått. Är fallet att förklaringspunkten innefattas av en likställdhet inom de båda staterna kan detta istället belägga att punktens förklaringskraft och kausala mekanism försvagas.

I avseendet att belägga kausala mekanismer är fallstudiens styrka även att en öppenhet inför materialet kan föreligga genom forskningsprocessen. Fallstudien öppnar således för att en observation i förhållande till att orsak kommer före verkan samt hur denna orsak påverkar verkan och varför.⁶² Således kan ett resonemang genomgående föras om *hur* och *varför* förklaringsfaktorerna har påverkat biståndsvolymen samtidigt som en öppenhet till andra potentiella förklaringar kan föreligga genom forskningsprocessen.

3.1.2 Forskningsstrategi

För att uppnå studiens förklarande syfte tillämpas en beskrivande ansats för att redogöra för förklaringsfaktorernas föreliggande inom respektive stat. Studiens beskrivande komparativa design tillämpar det Peter Esaiasson et al. benämner som referenspunkts-strategin, vilken innefattas av att utvalda empiriska jämförelsepunkter underlättar en nivåskattning i avseende på det fenomen vilket skall beskrivas.⁶³ För att en systematisk jämförelse skall vara genomförbar riktas fokus inom denna komparativa studie mot att faktorerna mäts likvärdigt inom analysenheterna, vilket öppnar för en förstärkt validitetsaspekt. (Detta följer i nästkommande avsnitt 3.2). Med utgångspunkt i den beskrivande ansatsen genomförs en jämförande analys vilken ämnar belysa skillnader vilka potentiellt föreligger, och huruvida dessa skillnader kan ha påverkat att biståndsvolymen är av skild karaktär.

3.2 Metodval och materialinsamling

I detta avsnitt introduceras förklaringsfaktorernas undersökningsupplägg, och under respektive punkt presenteras dess metodval och materialinsamling. Vilket i

---

⁶¹ Teorell och Svensson, 2007:44

⁶² Teorell och Svensson, 2007:13

⁶³ Esaiasson et al. 2007:160–170

inledande kapitel nämns inbegriper referensperioden i denna studie 1960-talet fram tills idag, och detta resulterar i att ett övergripande fokus vid undersökningen av förklaringsfaktorerna kommer att tillämpas med syftet att illustrera det relevanta utifrån dess sammansättning. Detta motiveras utifrån att studien innefattas av ett begränsat omfång, vilket resulterar i att en detaljerad beskrivning av respektive förklaringspunkts förekommande förefaller vara en svårighet.

3.2.1 Biståndsförvaltningen

För att empiriskt undersöka biståndsförvaltningens ställning inom den utrikepolitiska strukturen tillämpas en kvalitativ metod utifrån att studera primärmaterial samt sekundärmaterial vilket belyser biståndets policyutformning och implementering utifrån ett strukturellt perspektiv. Denna metod motiveras utifrån att materialet möjliggör ett direkt observerbart fenomen vilket främjar en objektiv komparation mellan Sverige och Finland. Materialet vilket tillämpas är utrikesdepartementens skrivelser, regeringsrapporter samt DAC Peer Reviews.⁶⁴ För att öppna för möjliggörandet av att belysa en historisk kontext utför undersökningen även en sekundäranalys av befintligt källmaterial utifrån tidigare forskning vilken belyser biståndsförvaltningens historiska utformning. Utifrån den empiriska undersökningen genomförs en analys med syftet att redogöra för huruvida biståndsförvaltningens ställning skiljer sig åt mellan de två staterna samt hur detta kan ha påverkat biståndsvolymen.

3.2.2 Välfärdsstaten

För att empiriskt undersöka välfärdsstatens utformning tillämpas en kvalitativ metod där tidigare utförd forskning inbegripande välfärdsstaten studeras. Med utgångspunkt i denna forskning kan således en tolkning av de skillnader vilka kan föreligga mellan Finland och Sveriges välfärdsstat belysas i sin konkreta form. Materialet vilket tillämpas är en forskningsammansättning benämnd *The Scandinavian Model* vilket är en studie av de nordiska staternas välfärdsmodell genomförd av en samling forskare. Motiveringen bakom tillämpningen av detta material är att det öppnar för en systematisk jämförelse då forskningen är utförd på samma premisser. Utifrån denna undersökning utförs en analys med syftet att redogöra för om välfärdsstaterna är av skiljande karaktär samt huruvida detta kan ha påverkat välfärdsstaternas underliggande värderingar annorlunda.

---

⁶⁴ DAC Peer Reviews är en granskning vilken utförs av DAC:s medlemstaters biståndssamarbete vart fjärde år (OECD, 2012)

3.2.3 Icke-statliga organisationer

För att empiriskt undersöka icke-statliga organisationers inflytande inom biståndsförvaltningen kommer en kvalitativ metod i form av en sekundäranalys av befintlig biståndsforskning att genomföras. Denna utförs med fokus på de organisationer vilka arbetat utefter *insider-strategierna*, och inriktas således på huruvida icke-statliga organisationer begivits en möjlighet att påverka den konkreta beslutsprocessen inom biståndspolitik. Motiveringen bakom denna ingångspunkt är att observerbarheten av denna påverkan är den i sin mest konkreta form, vilket är en förutsättning för att en objektiv jämförelse skall vara genomförbar mellan Sverige och Finland. I detta avseende innefattas materialinsamlingen av en inbyggd begränsning då det medför en svårighet att hitta jämbördigt material mellan de båda staterna då ingen övergripande forskning genomförts kring detta. Genom att fokusera på insider-strategierna samt inneha ett brett ställningstagande till det material vilket undersöks är ambitionen att denna aspekt skall åtgärdas. Undersökningens resultatet analyseras jämförande med syftet att belysa huruvida icke-statliga organisationers roll har utspelats annorlunda mellan staterna samt hur detta har kommit att påverka biståndsvolymen.

3.2.4 Säkerhetspolitisk struktur

Inledningsvis skall belysas att denna förklaringspunkt innefattas av en avgränsning i referensperioden till 1960-talet. Detta motiveras utifrån premisen att en undersökning av beslutsfattarens tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen kräver ett kortare tidsintervall för att en fruktbar jämförelse skall vara genomförbar. Valet av att tillämpa 1960-talet i egenskap av referensperiod grundar på att detta årtionde, vilket i bakgrunden nämnts, deklarerades av FN som utvecklingsdecenniet. Detta gav resultatet att stor del av det internationella utvecklingssamarbetet etablerades detta årtionde och således förefaller detta decennium vara avgörande för huruvida staterna från start prioriterade utvecklingssamarbete inom sin utrikespolitik.

Vid undersökningen av beslutsfattarnas tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen kommer tidigare genomförd forskning samt memoarer inbegripande detta område att användas. I Sveriges fall tillämpas Ulf Bjerelds *Sveriges säkerhet och världens fred* vilken innefattar forskning angående hur Sverige uppfattade och handlade utefter den säkerhetspolitiska strukturen under kalla kriget. I Finlands fall tillämpas Max Jakobsons memoar *År av hopp och förtvivlan* för att belysa Finlands tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen. Motiveringen bakom valet av detta material utgår ifrån att Jakobson i egenskap av rådgivare till president Kekkonen skildrar hur presidenten uppfattade den säkerhetspolitiska strukturen under 1960-talet. President Kekkonen dominerade den finländska utrikepolitiken under sin presidentperiod från år 1956 fram till 1980-talet, och var under denna period landets centrala beslutsfattare. Kekkonens tolkning är således representativt och centralt för Finlands utrikespolitik.

Utifrån detta material kommer fokus att innefatta hur staterna tolkade den säkerhetspolitiska strukturen samt hur detta konkret påverkade dess utrikespolitiska ageranden och ställningstaganden. Utifrån denna empiriska sammanställning utförs en analys kring huruvida staternas respektive tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen kan ha kommit att påverka dess biståndspolitik i ett längre tidsperspektiv.

4 Resultat och analys

Detta avsnitt aktualiserar den empiriska undersökningens resultat samt den jämförande analys vilken genomförs utifrån detta. Avsnittet är strukturerat utefter analysnivåerna där respektive förklaringspunkts empiriska resultat och analys presenteras separat.

4.1 Byråkratinivån

4.1.1 Biståndsförvaltningen

Sveriges biståndsförvaltning

Den svenska biståndsförvaltningen har sin grundkonstruktion i Centralkommittén (CK) vilken utformades av regeringen år 1952. Kommittén var ett halvstatligt organ genom en integration mellan medborgarorganisationer och utrikesdepartementet (UD).⁶⁵ CK ersattes år 1962 av Nämnden för Internationellt Bistånd (NIB) vilket utformades till ett helstatligt ämbetsverk med uppdrag att implementera biståndet.⁶⁶

År 1965 ersattes NIB av en fristående central myndighet benämnd Swedish International Development Authority (Sida).⁶⁷ Motiveringen vilken gavs till att utforma en självständig myndighet för implementering av biståndet, med alternativet att centralisera ansvaret till UD, var att detta observerades ligga i linje med 'svensk praxis för sådana omfattande exekutiva och utredande funktioner'.⁶⁸ Arbetsfördelningen mellan Sida och UD fastställdes vid etablerandet och har förelegat sedan dess. Sida överordnas av UD som utformar biståndspolicys, strategier samt utvärderar biståndets resultat. Sida implementerar det bilaterala biståndet samt viss del av det multilaterala⁶⁹ och UD innefattas av ansvaret för det multilaterala utvecklingssamarbetet genom internationella organisationer.⁷⁰ Regeringen fastställer biståndsbudgeten och ger direktiv till Sidas myndighet genom ett årligt regleringsbrev.⁷¹

---

⁶⁵ Sida 2, 2012

⁶⁶ Andersson, 1989:32

⁶⁷ Odén, 2006:68

⁶⁸ Andersson, 1989:38

⁶⁹ Folke Bernadotteakademien administrerar viss del av det bilaterala biståndet inom konflikt- och krishantering (Regeringen 1, 2012)

⁷⁰ Sida 3, 2012

⁷¹ Regeringen 1, 2012

Under senare år har arbetsfördelningen i avseende på policyutformning och implementering mellan Sida och UD ifrågasatts. En rapport utförd av statskontoret år 2005 framhöll att regeringens styrning borde stärkas i förhållande till Sida:⁷²

At the time most Swedish development policies emanated from SIDA, not from the MFA. The report highlighted that this was not consistent with the expected leadership role of a government ministry and recommended that Sida's policy work be restricted in guidance, to enable MFA to regain control over policy and strategy.⁷³

Finlands biståndsförvaltning

Finlands biståndsförvaltning etablerades år 1965 vilket var ett resultat av att den finländska regeringen kanaliserat bistånd genom FN:s fackorgan sedan dess inträde i organisationen år 1955. Biståndet inrättade en enskild post i statsbudgeten år 1961 och implementerades av totalt åtta departement fram till år 1965.⁷⁴

År 1965 inrättades Byrån för Internationellt Utvecklingsbistånd inom utrikesministeriets (UM) politiska avdelning.⁷⁵ Byrån implementerade biståndet fram till år 1972 då denna reorganiserades till en enskild avdelning inom UM.⁷⁶ Den finländska biståndsforskaren Kimmo Kiljunen menar att föreställningen bakom att biståndet skulle utgöra en del av den finländska utrikespolitiken tidigt var etablerad:

The idea of a separate agency was never accepted; instead, various official statements have stressed that development cooperation is an integral part of Finnish foreign policy, in terms of both substance and organizational form.⁷⁷

Sedan år 1995 är ansvaret för policyutformning och implementering fördelat mellan flera avdelningar inom UM. Den utvecklingspolitiska avdelningen innehar övergripande ansvar för det multilaterala biståndet samt för utformning av policys och utvärdering. Därutöver innehar sex geografiskt inriktade avdelningar inom UM ansvar för implementering av det bilaterala biståndet, vilka även innefattas av ansvaret för handel och diplomatiska förbindelser med sina respektive områden.⁷⁸ Biståndet kanaliseras ur UM:s årliga reguljära utvecklingsbudget vilken fastställs av den finländska regeringen.⁷⁹

---

⁷² Statskontoret, 2005

⁷³ Peer review Sverige, 2009:51

⁷⁴ Kiljunen, 1983:13

⁷⁵ Winquist och Sundgren, 2005: 126

⁷⁶ Utrikesministeriet 1, 2012

⁷⁷ Kiljunen, 1983:23

⁷⁸ Utrikesministeriet 2, 2012

⁷⁹ Peer review Finland, 2007:33

4.1.1.1. Jämförande analys av biståndsförvaltningen

Ovanstående empiriska illustration påvisar en skillnad i Sveriges och Finlands val av biståndsorganisering i avseende på policyutformning och implementering. Detta kan ha påverkat biståndets integrering i den generella utrikespolitiken samt biståndsförvaltningens ställning inom byråkratin, vilket i ett längre tidsperspektiv kan ha inverkat på biståndsvolymen.

Sidas tidiga självständighet har inom tidigare forskning tillskrivits en betydelse i förhållande till hur det svenska biståndet i stor uträkning skyddats från influenser av den övergripande utrikespolitiken. Detta grundar på konceptet kring path dependency, vilket illustrerar att Sidas självständighet från begynnelsen utformat ett organisationsmönster vilket resulterat i en avhållsamhet gentemot den övriga utrikespolitiken.⁸⁰ I ett anförande av samma resonemang utifrån det finländska fallet kan påvisas att biståndsförvaltningen från start varit stationerad inom UM konstruerat utifrån idén om att biståndet skall vara en integrerad del av utrikespolitiken. Den finländska regeringens val av att implementera det bilaterala biståndet i anknytning till övriga geografiska förbindelser sedan år 1995 påvisar att denna trend är ett genomgående tema inom Finlands biståndssamarbete. Denna typ av organisering kan i ett längre tidsperspektiv potentiellt haft en inverkan på biståndsvolymen då en avsaknad av en egen skyddad post infunnits i förhållande till biståndet inom den övriga utrikespolitiken.

I avseende på biståndsförvaltningens ställning inom det byråkratiska systemet kan staternas olika organisationsformer även haft en inverkan på biståndsvolymen utifrån teorin byråkratisk politik. Statskontorets rapport påvisar att Sida innefattas av en central roll i avseende på policyutformning och implementering. Utifrån detta kan Sida förväntats innefattas av en kraftfull position inom biståndspolitik i förhållande till informationstillgång och beredningsprocess, vilket kan ha givit organisationen en stark röst inom byråkratin. I det finländska fallet finns en avsaknad av den självständighet Sida innefattas av då samtliga implementeringsuppgifter inbegrips av UM. Detta kan ha resulterat i att den finländska regeringen innehaft en genomgående insyn i verksamheten, vilket gjort att biståndsförvaltningens särställning att påverka i avseende på beredning och informationstillgång kan ha varit begränsad.

I förhållande till hur teoribildningen path dependency indikerar att organisationsmönster etableras och förstärks efterhand kan det även belysas skillnader mellan de två staterna. Den finländska biståndsförvaltningen har under referensperioden präglats av fler reformer inom policy och implementering än det svenska fallet, vilket kan ha försvårat möjligheten för organisationsmönster och intressen att institutionaliseras. Utifrån detta kan den finländska biståndsförvaltningens påverkansmöjligheter vara svagare än Sidas utifrån premisen att en självständig myndighet med ett starkt etablerat organisationsmönster borde ha en bredare möjlighet att förespråka sitt

---

⁸⁰ Se Odén och Stålgren, 2007:171–172 för diskussion kring detta

intresseområde. I nuläget innefattas den finländska biståndsimpakteringen även av en stark decentraliserad organisation, vilket kan tänkas påverka huruvida förvaltningen talar med en enhällig röst i ett förespråkande för biståndet. Då dessa avdelningar även innefattas av flera ansvarsområden föreligger aspekten av att dessa inte enbart kan förväntas förespråka och inrikta sig på biståndspolitik, vilket potentiellt försvagar dess röst inom den utrikepolitiska strukturen i komparation med en myndighet vilken enbart innehar biståndspolitik som ansvarsområde.

Utifrån ovanstående analys kan framhållas att den svenska biståndsförvaltningen genom sin självständighet och centraliserade arbetsuppgifter borde inneha en starkare ställning inom det byråkratiska systemet vid en jämförelse med den finländska sett utifrån ett strukturellt perspektiv. Det finländska fallet innefattar en avsaknad av en självständig myndighet kombinerat med en decentraliserad organisering, vilket utifrån Lancasters resonemang (illustrerat inom det teoretiska ramverket) skulle innebära att dess position inom byråkratin kan betraktas vara svagare än Sveriges. I ett längre perspektiv kan detta således komma att ha påverkat hur förvaltningen lobbade för en förhöjd biståndsvolym, vilket innefattar en potentiell förklaring till varför Finland inte uppkommer i Sveriges nivå.

4.2 Statsnivån

4.2.1 Välfärdsstaten

Gösta Esping-Andersen har inom sin forskning kring välfärdstypologier illustrerat hur de nordiska staterna innefattas av distinkta välfärdsstater utifrån socialistiska attribut och institutionell karaktär. Utifrån dessa karaktäristiska drag framhäver han att dessa utgör ett 'cluster among the advanced capitalist countries with respect to their type of welfare state'.⁸¹

De nordiska staternas särpräglade välfärdsstat har resulterat i att konceptet 'The Scandinavian Model'⁸² blivit ett frekvent förekommande inom forskningslitteraturen. Modellen illustreras av en bred publik sektor där staten innefattas av en aktiv roll med ett brett ansvarstagande för sina medborgare, vilket belyses bygga på idén om universalism i ett inkluderande av hela populationen genom omfattande välfärdsprogram. Robert Erikson illustrerar modellen utifrån premisserna att 'transfers and services are regarded as a right for all rather than a charity for needy'.⁸³

Esping-Andersen menar att grundvalen till den svenska välfärdsstaten etablerades i tidigt 1960-tal. I Finlands fall etablerades välfärdsstaten i en

---

⁸¹ Esping-Andersen och Korpi, 1987:42

⁸² Syftar på Sverige, Norge, Danmark och Finland (Erikson, 1987)

⁸³ Erikson et al. 1987: vii-viii

långsammare takt, och Esping-Andersen menar att det var först i slutet av 1960-talet som dess grundläggande attribut lades.⁸⁴ Tarmo Havistoos forskning inbegripande den finländska välfärdsstaten påvisar att denna i alla dess karaktärsdrag först under 1980-talet var i jämvikt med den svenska:

In the 1980's, the Finnish social security system, the role of the state in health care and education, and the corporatist development of the labor market with collective bargaining and close contacts between labor, capital, and the state, are all comparable to conditions in the rest of Scandinavia.⁸⁵

Välfärdsstatens senare tillkomst i Finland illustreras utifrån landets historiska kontext innefattande en politisk instabilitet och motsättningar mellan partierna fram till 1950-talet. Den finländska staten var även hårt utsatt under andra världskriget i förhållande till Sovjetunionen, vilket resulterade i ekonomiska och politiska förluster för landet. Oliver S. Saasa framhäver hur den finländska välfärdsstaten i bred uträkning kan belysas vara framväxt ur krigets efterverkningar, då dess effekter medförde att den publika sektorn tvingades inta en alltmer aktiv roll vid återuppbyggnaden.⁸⁶

Esping-Andersen framhåller att välfärdsstatens etablerande inom de nordiska staterna förklaras utifrån att politisk konsensus mellan partierna i bred utsträckning förelegat i förhållande till välfärdsstatens aspekter. I Sveriges fall framhåller han dock att välfärdsstatens etablerande i många avseenden kan betraktas vara 'a peculiar social democratic achievement', då flera välfärdsreformer motsattes av de borgerliga och genomfördes på premissen av socialdemokraternas parlamentariska övertag. Välfärdsstatens framväxt i Finland grundar på konsensus mellan Centerpartiet, Socialdemokraterna och Kommunistpartiet menar Esping-Andersen.⁸⁷

4.2.1.1. Jämförande analys av välfärdsstaten

Vid ett enskilt observerande av den finländska välfärdsstatens etablerande kan ett samband med dess utvecklingsbistånd illustreras. Under 1980-talet tilltog Finlands biståndsvolym markant, vilket gav resultatet att landet år 1984 passerade DAC-genomsnittet. Sedan denna tidpunkt har landet befunnits över detta genomsnitt, vilket kan vara en indikation på att välfärdsstatens etablerande kan ha genererat värderingar och idéer vilka haft en inverkan. I denna aspekt kan dock välfärdsstatens framväxt även reflekteras i statens ekonomiska tillväxt, vilket kan spekuleras i huruvida detta hade en inverkan på att Finland valde att i större utsträckning prioritera utvecklingsarbetet. Samtidigt innebar välfärdsstatens

---

⁸⁴ Esping-Andersen och Korpi; 1989: 49

⁸⁵ Haavisto et al. 1991:197

⁸⁶ Saasa et al. 2003:34-36

⁸⁷ Esping-Andersen, Korpi; 1989: 71-72

framväxt en utökad konsensus inom politiken, vilket förefaller vara avgörande för utrikespolitikens utformning.

Vid en direkt komparation mellan Finlands och Sveriges välfärdsstat är dess förklaringskraft i sin enskilda bemärkelse inte uttömmande. Staterna har präglats av en likvärdig välfärdsstat sedan 1980-talet vilken innefattar principen om universalism utifrån ett brett ansvarstagande för sina medborgare. Detta indikerar på att de premisser och socio-politiska värderingar underliggande välfärdsstaten i stora drag är likvärdiga inom de två staterna. Att Finland kanaliserar en lägre biståndsvolym än Sverige och sina nordiska grannländer indikerar således på att det ansvarstagande Finland känner inför sina medborgare inte innefattats av likställda idéer i utrikespolitiken.

Utifrån teorin path dependency kan välfärdsstatens senare etablerande vara en potentiell indikation till varför biståndet inte prioriterats inom den finländska politiken i ett längre perspektiv. Välfärdsstatens senare uppkomst i Finland kan ha resulterat i att det finländska biståndet från start inte undergrävdes av de socio-politiska värden vilka teorierna om välfärdskonceptet menar är avgörande. Instabiliteten inom den finländska välfärdsstaten förefaller i sin praktiska sammansättning även vara en naturlig förklaring till varför staten inte prioriterade utvecklingsamarbete från start: ett land vars inomstatliga förhållanden inte är etablerade skulle intuitivt inte innefattas av ett omfattande biståndskanalisering. Utifrån teoribildningen kan de grundläggande idéer och förutsättningar biståndets etablerats uppå komma att påverka denna under ett längre tidsperspektiv, och detta kan således vara en potentiell förklaring till varför landet inte uppkommit till den svenska biståndsnivån.

Avslutningsvis kan ett spekulativt resonemang föras kring socialdemokratiens roll inom de två staterna. Annika Bergman har fört fram resonemanget att socialdemokratiska partier i större utsträckning tenderar att kanalisera bistånd då dessa präglas av en solidaritet inom sin politik.⁸⁸ Då socialdemokratin i Sveriges fall varit i dominerande regeringsposition är det således partiet som fattat de övergripande politiska besluten innefattade det svenska biståndssamarbetet. I Finlands fall har socialdemokratin haft en mindre etablerad roll och har i högre utsträckning ingått i koalitionsbildande regeringar med Centerpartiet. Esping-Andersen menar att detta har givit resultatet av att Finland innefattas av mer liberala och konservativa attribut inom sin välfärdsstat än Sverige (även om Finland dock fortfarande innehar en särprägel inom socialistiska attribut).⁸⁹ Huruvida detta haft en inverkan på den finländska välfärdsstatens socio-politiska värden och biståndsvolym är i denna undersöknings omfång svårt att avgöra, men anses ändå vara en aspekt av vikt att belysa.

---

⁸⁸ Se Bergman, 2007

⁸⁹ Esping-Andersen klassificerar i *The Three Worlds of the Welfare States* Finland utifrån ett indexvärde av fyra på liberalism och sex på konservatism. Sverige innehar noll på båda värdena. (Esping-Andersen, 1990:74)

4.2.2 Icke-statliga organisationer

Sveriges icke-statliga organisationer

Vilket tidigare nämnts inrättades Centralkommittén år 1952. Kommittén inkluderade 45 icke-statliga organisationer och folkrörelser vilka innehade uppgiften att samordna biståndet, lämna rekommendationer samt upplysa allmänheten om Sveriges bistånd tillsammans med UD.⁹⁰ Lennart Andersson framhåller i sin forskning att CK, utifrån sin utformning och strukturella karaktär, hade en bred förankring till det civila samhället:

En mängd olika organisationer stod bakom den halvstatliga kommittén. Förutom SI, Svenska Unescorådet, Röda korset och Rädda Barnen ingick bl a de politiska ungdomsförbunden, LO och andra fackliga organ, kyrkan, idrottsrörelsen, nykterhetsrörelsen, och exportföreningen. (...) CK-styrelsens ledamöter var delvis utsedda av regeringen genom UD, men majoriteten kom från de olika organisationerna. På så sätt hade kommittén en bred förankring.⁹¹

De icke-statliga organisationerna inom CK tillsatte flera utredningar för det svenska biståndet. Utredningarna innefattade strategier i förhållande till biståndets motiv, mottagarländer, teknisk kapacitet och volym. Dessa rapporter innefattade riktlinjer vilka till stor del tidigt kom att präglade det svenska biståndet.⁹²

När CK omformades till Nämnden för Internationellt Bistånd (NIB) år 1962 utgjordes organisationen av en styrelse, ett råd och ett sekretariat. Styrelsen innefattade en liknande struktur vilken CK hade haft, och rådet utformades med 60 personer ifrån organisationerna, myndigheter och institutioner.⁹³ Även Sidans styrelse kom att bestå av representanter för näringslivet, ideella organisationer, fackliga organisationer samt de fyra största partierna.⁹⁴

Finlands icke-statliga organisationer

Kimmo Kiljunen har i sin forskning innefattande det finländska utvecklingsamarbetets framväxt framhållit att detta präglades av en 'follow-up' av de skandinaviska staternas biståndspolitik. Han beskriver detta i en rapport år 1983 för European Association of Development Institutes (EADI):

The rationale was not primarily derived from development policy as such, but instead from an intention to create an image of Finland itself and its international position. Development aid policy was thus an instrument to strengthen the credibility of Finnish UN-policy, to express its willingness to pursue a more open,

---

⁹⁰ Bjereld et al. 2008: 210-211

⁹¹ Andersson, 1989: 23-24

⁹² Andersson, 1989: 27-28

⁹³ Andersson, 1989:37

⁹⁴ Andersson, 1989:118

less isolation, foreign policy and activate international cooperation, especially among the Nordic countries.⁹⁵

Kiljunen skildrar hur det inomstatliga intresset för det finländska biståndet under 1960-talet främst innefattades av 'narrow academic circles' och enskilda ungdomsrörelser, vilka hade en begränsad roll inom biståndspolitiken. Det var först under 1970-talet, menar Kiljunen, som intressegrupper och den allmänna opinionen kom att intressera sig för det finländska biståndet och detta resulterade i en alltmer bredare förankring.⁹⁶

År 1979 etablerades en rådgivande grupp adresserande det finländska utvecklingsbiståndet vilken inkluderade icke-statliga organisationer, politiska partier och representanter för näringslivet. Gruppen kom att benämnas Delegationen för Ekonomiska Relationer till U-länderna (TALKE) och fungerade som en rådgivande kommitté till utrikesministeriet. Kommittén har sedan dess tillkomst innefattats i egenskap av rådgivande organ till regeringen inom det biståndspolitiska beslutsfattandet, och förnyas vid varje regeringsbyte.⁹⁷ Per Stenbäck, TALKE:s första ordförande mellan åren 1979-1985, illustrerar samarbetet som:

Det var ett försök att skapa en bredare (politisk) medborgarplattform för en allsidig genomlysning av biståndet. Partier, facket och näringslivet skulle här samsas med biståndsbyråkratin som redan hunnit växa sig stark, någon egen minister fanns inte.⁹⁸

4.2.2.1. Jämförande analys av icke-statliga organisationers roll

Observationen denna empiri genererar indikerar på en skillnad i förhållande till icke-statliga organisationernas påverkansroll inom den finländska och svenska biståndspolitiken. I det svenska fallet involverades icke-statliga organisationer från begynnelsen genom CK. Genom att dessa ingavs inflytande i avseende på att tillsätta utredningar samt medverka i den allmänna budgeten är det att dra slutsatsen att dessa organisationer tidigt satte sin prägel på det svenska biståndet. Då organisationerna tidigt förespråkade en aktiv roll för Sverige inom utvecklingsarbetet kan detta förefallit vara avgörande för hur dess intressen institutionaliserats inom den svenska biståndspolitiken och kommit att bli svåra för beslutsfattare att påverka. De icke-statliga organisationernas tidiga inblandning kan även ha föranlett en bred förankring av biståndspolitiken inom det civila samhället vilket kan ha påverkat den generella biståndsdebatten.

---

⁹⁵ Kiljunen, 1983: 13

⁹⁶ Kiljunen, 1983:19

⁹⁷ Development Policy Committee, 2012

⁹⁸ Stenbäck, 2005:40

I det finländska fallet föreligger en annan aspekt. Då involverandet av icke-statliga organisationer inom det finländska utvecklingssamarbetet inte ägde rum från begynnelsen kan således fallet vara att det saknades en bakomliggande inomstatlig kraft att etablera det finländska biståndssamarbetet utifrån. Då inkluderandet av icke-statliga organisationer skedde först år 1979 kan det finländska biståndet tänkas ha innefattats av en politisk prägel i de intressen vilka institutionaliserats, och i detta avseende kan de policys och strategier vilka utformats av UM varit svåra att påverka.

De icke-statliga organisationernas begränsade inverkan i Finland kan även illustreras utifrån att dessa inte involverats inom det konkreta beslutsfattandet, utan istället innehaft rollen som en rådgivande grupp, vilket står i kontrast till det svenska fallet. I detta avseende kan avsaknaden av icke-statliga organisationernas involverande inom biståndspolitikerna från start även ha inneburit att en sämre inomstatlig förankring präglat det finländska utvecklingssamarbetet. Detta är något Kiljunen menar var fallet under 1960-talet, och kan ha resulterat i ett mindre inomstatligt tryck för en hög biståndsvolym inom Finland även i ett längre tidsperspektiv.

En generell slutsats att dra utifrån ovanstående empiriska analys är att Sveriges biståndspolitik i högre grad vuxit fram ur en inomstatlig kontext utifrån ett brett deltagande och förankring till det civila samhället. Den finländska biståndspolitikens framväxt var i högre grad påverkad av den internationella kontexten, och saknade i detta avseende den tidiga förankring av biståndet vilket förelåg i Sverige. Skillnaden i denna inomstatliga förankring kan i ett längre tidsperspektiv utifrån path dependency haft en inverkan på hur biståndet skyddats och prioriterats inom staternas utrikespolitik. Denna slutsats stöds av Jaakko Iloniemi, minister och chef för den första internationella biståndsbyrån i Finland:

”I Finland har vi inte haft någon stark intressegrupp och det har varit en svaghet”, säger Iloniemi. ”Vi saknar helt enkelt en stark lobby som effektivt driver på att anslaget för utvecklingssamarbete höjs till den nivå FN rekommenderar. Våra medborgarorganisationer har inte heller format en front som skulle ha förmått påverka politiken.” “I Sverige, Norge och Danmark har sådana här grupper varit starka. De består av olika partier, religiösa och kyrkliga samfund samt – framförallt i Sverige – av representanter för affärslivet”⁹⁹

4.3 Internationella systemnivån

4.3.1 Säkerhetspolitisk struktur

Internationell säkerhetspolitisk struktur under 1960-talet

---

⁹⁹ Intervju av Juhani Arto, 2005:15–16

Under 1960-talet var maktbalansen inom det internationella systemet av bipolär karaktär utifrån stormakternas dominans och kalla kriget. Cubakrisen år 1962 benämns av Ulf Bjereld som 'kalla krigets höjdpunkt' utifrån att risken för ett världskrig var fundamental vid denna tidpunkt. Krisens lösning resulterade i att en avspänning (détente) mellan stormakterna följde de 15 efterföljande åren, vilket gav resultatet att 1960-talet präglades av relativt stabila politiska relationer och en öppen dialog mellan stormakterna.¹⁰⁰ 1960-talet präglades även av den fortsatta avkolonialiseringen vilket resulterade i att tredje världen började ta mer plats på den internationella agendan, inte minst utifrån nya mandat och samordnade röster inom FN.¹⁰¹

Sveriges tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen under 1960-talet

Ulf Bjereld framhåller i *Sveriges säkerhet och världens fred – Svensk utrikespolitik under kalla kriget*¹⁰² att 1960-talets avspänning resulterade i att Sverige tolkade hur dess handlingspolitiska utrymme expanderade:¹⁰³

För Sveriges del innebar avspänningen och tredje världens frammarsch att det politiska handlingsutrymmet ökade. Eftersom krigshotet uppfattades som mindre markant än tidigare, blev Sveriges agerande i världspolitiken också mindre dramatiskt. Som alliansfri buffertstat mellan öst och väst, som vågmästare i den nordiska balansen, kunde Sveriges agerande i en situation av akut krigsfara få stor betydelse. Men i en period av avspänning blev den svenska utrikespolitiken istället mindre avgörande i frågor kring krig och fred.¹⁰⁴

Sveriges roll inom FN stärktes under detta decennium, och utifrån premisser uppställda under 1950-talet innefattades Sverige av linjen att inta de ställningstaganden vilka karakteriserade den svenska utrikespolitiken. Bjereld har tolkat ett av Östen Undéns uttalanden vilket i teorin skulle innefatta den svenska FN-linjen:

Undén förklarade 1952 att den svenska politiken i FN varken dikterades av rädsla att misshaga eller av önskan att behaga dem. Han trodde också att Sverige skulle vinna mer respekt genom att öppet stå för sin mening än genom att följa strömmen av oro för att stöta sig med någon inflytelserik stormakt.¹⁰⁵

Genom avspänningen och förändringen i den säkerhetspolitiska strukturen under 1960-talet menar Bjereld att den svenska neutralitetspolitiken gav upphov till att Sverige skulle hävda sin moraliska position inom det internationella systemet:

---

¹⁰⁰ Bjereld et al. 2008: 226

¹⁰¹ Bjereld et al. 2008: 229

¹⁰² Se Bjereld, Johansson och Molin (2008)

¹⁰³ Bjereld et al. 2008:229

¹⁰⁴ Bjereld et al. 2008:229

¹⁰⁵ Bjereld et al. 2008:215–216

Även om det fanns goda argument för den förda neutralitetspolitiken kunde den för vissa betraktare framstå som en passiv, isolationistisk och provinsial politik. Såväl för Sverige-bilden utomlands som för den svenska självkänslan fanns det ett behov av att manifesteras ett aktivt engagemang i världens problem. Engagemang i FN:s fredsbevarande operationer, deltagande i nedrustningsförhandlingar och en ambitiös biståndspolitik tillfredställde det behovet.¹⁰⁶

Finlands tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen under 1960-talet

Oliver S. Saasa framhåller hur Sovjetunionens dominans har format den finländska utrikespolitiken under större delen av 1900-talet:

Since World War II, Finnish national survival has depended on maintaining a neutral stance between the West and the Soviet Union (...) Only since the collapse of the Soviet Union in 1991 has Finland been totally free of Soviet influence.¹⁰⁷

Ovanstående citat karaktäriserar i stora drag Urho Kekkonens syn på Finlands roll inom det internationella systemet under 1960-talet, och presidenten var en stark förespråkare för en passiv neutralitetspolitik med syftet att inte störa relationerna med Sovjetunionen. Kekkonen menade att Finlands 'politiska liv i sin helhet måste vara inställt på att tjäna syftet att vinna och behålla sovjetledarnas förtroende'.¹⁰⁸ Max Jakobson skildrar i sin memoar *År av hopp och förtvivlan* hur Kekkonens neutralitetspolicy utkom ifrån hans världsbild vilken var starkt präglad av oro för Finlands geografiska position vid ett potentiellt nytt världskrig:¹⁰⁹

Han var övertygad om, i alla fall under kalla krigets två första årtionden, att en konflikt var sannolik mellan öst och väst – om än inte oundviklig. Jag minns presidentens reaktion mitt under Kubakrisen år 1962, när jag var tvungen att väcka honom mitt i natten för att informera honom om det amerikanska beslutet om en blockad mot Kuba. Efter en kort paus sade han: ”Har jag inte alltid sagt att det kommer börja någonstans”.¹¹⁰

Kekkonens tolkning av säkerhetshotet ifrån Sovjetunionen kom att innefatta ett koncept om att Finland skulle anamma en icke-inblandning i andra staters angelägenheter, vilket resulterade i en passiv utrikespolitik med syftet att inte ta ställning utifrån västvärldens premisser under större delen av 1960-talet.¹¹¹ Kekkonen uttryckte Finlands linjedragning vid ett uttalande inom FN:s generalförsamling år 1961:

---

¹⁰⁶ Bjereld et al. 2008: 222

¹⁰⁷ Saasa m.fl.: 41

¹⁰⁸ Jakobson, 1999:107–108

¹⁰⁹ Jakobson, 1999:107–108

¹¹⁰ Jakobson, 1999:108

¹¹¹ Jakobson, 1999:108

Om vi ser oss omkring i världen finns det i alla väderstreck saker man i humanitetens namn borde protestera emot. Men vi gör det inte. Vårt förfarande dikteras även i detta sammanhang av vår neutralitetspolitik. Skillnaden är stor mellan den och protestpolitik.¹¹²

Denna förhållning var den strikta linjen i Finlands FN-politik under 1960-talet, menar Jakobson. Detta grundade på premissen av att påvisa för västvärlden att Finland inte var i allians med Sovjetunionen, men samtidigt syfta till att bibehålla relationerna med grannlandet intakta.¹¹³ Jakobson beskriver FN-samarbetet som:

Vår linjedragning fick sin början i behandlingen i FN av Ungernfrågan. Med blödande hjärta avhöll den finska delegationen sig från att rösta för den resolution vari den sovjetiska krigsmakten råa handlingar för att kuva den ungerska folkresningen fördömdes. Då inte Sovjetunionen fördömdes, så fördömdes inte andra heller. Då stadgan en gång förbjöd inblandning i andra staters interna frågor tillämpade vi denna regel också till exempel när rasdiskrimineringen i Sydafrika behandlades: vi dömde inte.¹¹⁴

Först under 1970-talet 'började skillnaden mellan neutralitetspolitik och protestpolitik försvagas' menar Jakobson, vilket resulterade i att Finland påbörjade aktiva ställningstaganden inom FN och deltagande i fredsbevarande insatser. Jakobson menar dock att Finland aldrig kom att fördöma Sovjetunionens handlingar, utan istället intog Finland en position där 'fienderna skulle finnas längre bort'.¹¹⁵

4.3.1.1. Jämförande analys av den säkerhetspolitiska strukturen

Utifrån ovan illustrerat material kan belysas att det fanns en skillnad mellan den svenska och den finländska tolkningen av den säkerhetspolitiska strukturen under 1960-talet. Sveriges observerade och tolkade avspänningen såsom att dess handlingsutrymme ökade, vilket istället öppnade för ställningstaganden och den aktiva politik vilken kom att figurera inom svensk utrikespolitik in på 1970-talet. Den internationella avspänningen förblev för Finland av mindre vikt, då staten fortfarande tolkade sitt geopolitiska läge vara fortsatt utsatt i förhållande till Sovjetunionen. Detta gav effekten att landet under 1960-talet fortsatte att präglas av en säkerhetsdimension inom sin utrikespolitik, och intog således inte Sveriges normativa roll inom världspolitiken. Detta reflekteras främst inom Finlands FN-politik där en tydlig passivitet påvisas i jämförelse med svenska som alltmer aktivt deltog inom FN:s arbete under 1960-talet.

---

¹¹² Jakobson, 2001:416

¹¹³ Jakobson, 2001:415

¹¹⁴ Jakobson, 2001:416

¹¹⁵ Jakobson, 2001:417

De två staternas olika tolkning av den säkerhetspolitiska strukturen under 1960-talet kan betraktas haft en inverkan på dess agerande inom utvecklingssamarbetet. Sveriges mer fördelaktiga geografiska position gav landet en öppning för en aktiv utrikespolitik, vilket avspeglas i påbörjandet av en omfattande biståndspolitik. Finlands geopolitiska position resulterade i att fokus låg på nationell överlevnad och Sovjetunionen, vilket landets passiva roll och avsaknad av aktiva ställningstaganden inom FN blev en effekt av. Således kan tolkningen av den säkerhetspolitiska strukturen resulterat i att ett engagemang för tredje världen inte prioriterades inom landets utrikespolitik under 1960-talet.

Ett potentiellt resonemang är även att ställningstaganden och bistånd till utvecklingsländer kunde betraktats vara en känslig fråga utifrån Finlands neutrala position då Sovjetunionen ofta förespråkade tredje världen inom FN.¹¹⁶ Om Finland intagit en aktiv roll inom biståndsområdet hade ett tänkbart scenario varit att västvärlden betraktat landet vara i allians med Sovjetunionen, vilket var något Finland eftersträvade att undvika.

Utifrån path dependency kan staternas skiljande säkerhetspolitiska tolkning under 1960-talet haft en inverkan på dess utvecklingssamarbete i ett längre perspektiv. Sveriges påbörjande av en aktiv biståndspolitik under 1960-talet resulterade i att landet blev en föregångare inom utvecklingssamarbetet under 1970-talet. Då Finlands ställningstagande och involvering i tredje världen dröjde in på 1970-talet var landet från start en eftersläppare i detta avseende, vilket kan ha resulterat i utvecklingsländer i ett längre perspektiv innehaft en mindre framträdande roll och relationer inom dess utrikespolitik. Samtidigt föranleds aspekten av att Finlands säkerhetspolitiska tolkning eventuellt har varit ett genomgående tema i landets politik även efter 1960-talet, och säkerhetspolitiken kan således eventuellt ha givits prioritet före utvecklingsbiståndet inom Finlands utrikespolitik även i ett längre tidsperspektiv. För att avsluta detta resonemang kan Max Jakobson definierade av skillnaden mellan Finlands och Sveriges neutralitetspolitik i boken den *Trettionde våningen* framhävas:

Finland försöker sköta sina relationer till öst och väst lika bra, Sverige lika dåligt. De politiska ledarna i Sverige har tack vare sitt lands fördelaktiga geografiska läge kunnat mata sina medborgare med den moraliserade utrikespolitikens kaviar, medan finländarna varit tvungna att nöja sig med realpolitikens havregrynsgröt.¹¹⁷

---

¹¹⁶ Se Bjereld, 2008: 251

¹¹⁷ Jakobson, 2001: 463-464

5 Slutsats

5.1.1 Diskussion

Studiens empiriska analys av de undersökta nationella och internationella förklaringsfaktorerna belyser att samtliga faktorer innefattas av viss differens mellan Sverige och Finland. Kombinerat kan dessa således utifrån det teoretiska ramverkets förklaringsansatser utgöra förklaringar till varför Finlands biståndsvolym är av skiljande karaktär i komparation med Sveriges, vilket besvarar studiens frågeställning.

Sammantaget indikerar de nationella faktorerna på att Finland från begynnelsen inbegripits av en lägre inomstatlig förankring av biståndssamarbetet. Denna slutsats dras utifrån att biståndspolitiken illustrerats vara framväxt utifrån en påverkan av externa faktorer genom en 'follow up' av de skandinaviska staterna, samt i avsaknad av involvering och påtryckningar utifrån den inomstatliga kontexten. Detta ligger i kontrast med det svenska etablerandet, och kan således indikera på att biståndsförankringen inom den svenska utrikespolitiken är starkare än den finländska. I ett längre perspektiv kan detta ha påverkat biståndsvolymer då en avsaknad förankring även kan bedömas påverka biståndets prioritering. I linje med detta indikerar biståndsorganisationens förklaringspunkt även att det svenska biståndet skyddats och institutionaliserats i högre grad än det finländska vilket innefattats av en avsaknad av detta inom den utrikespolitiska strukturen.

De nationella faktorerna betraktas dock inte enskilt bemästra förklara varför Finlands biståndsvolym avviker, utan den avsevärda distinktionen mellan Finland och Sverige är dess historiska geopolitiska position. Denna position har starkt präglat de två staternas utrikespolitik, och betraktas således vara en bakomliggande förklaring till varför staterna från begynnelsen intagit skiljda roller inom utvecklingssamarbetet. En tänkbar indikation i detta avseende är att Finlands internationella kontext även haft en inverkan på dess nationella kontext. Den säkerhetspolitiska dimensionen inom Finlands utrikespolitik kan vara en förklaring till varför landet valde att integrera utvecklingssamarbetet med den övriga utrikespolitiken, då detta öppnade för en kombination med säkerhetspolitiken. Finlands geopolitiska position kan även vara en bakomliggande förklaring till varför dess välfärdsstat inte gav effekten av ett ökat utvecklingssamarbete, då dess utsatta position inte öppnat för en internationalism och överförbarhet av dessa värderingar till utrikespolitiken från start.

5.1.2 Avslutande reflektioner

Avslutningsvis vill uppsatsförfattaren lyfta fram några reflektioner och andra potentiella förklaringar bakom staters kanalisering av bistånd. Dessa har uppdagats under forskningens gång, men har av hänsyn till studiens begränsade omfattning inte tillåtits undersökas. Istället kan dessa faktorer öppna för vidare forskning inom detta område för att en djupare förståelse för fenomenet biståndssamarbete skall fås.

Ekonomiska aspekter belystes i teoridelen ha en sämre förklaringskraft än välfärdsspenderingar utifrån Louis Imbeau's teori. Dock kan hävdas att ekonomiska aspekter alltid har en inverkan på staters politik och således även utvecklingssamarbetet, oavsett om biståndsvolymen föreligger vara en prioritering utifrån ett politiskt beslut av regeringen. Nationella faktorer såsom politisk konsensus, ideologiska aspekter och den allmänna opinionen kan potentiellt även inneha en inverkan på biståndsvolymen, och kräver i sin enskilda form en grundligare undersökning. I förhållande till internationella aspekter utifrån ett systeminriktat förhållningssätt kan faktorer såsom internationella åtaganden till mellanstatliga organisationer, handelsförbindelser, internationella utvecklingstrender och historiska vänskapsband vara exempel på faktorer vilka kan anses påverka staters kanalisering av bistånd. Dessa faktorer kan sammantaget öppna för nya studier inom biståndspolitik, vilket i ett längre perspektiv fördjupar förståelsen för det internationella utvecklingssamarbetet.

Finlands har inför sin framtida roll inom utvecklingssamarbetet uttryckt en stark vilja av att uppnå de skandinaviska staternas biståndsvolymer samt FN:s uppsatta 0.7-procentmål. I Finlands senaste utvecklingspolitiska åtgärdsprogram utstakades detta mål vara uppfyllt till år 2015 i linje med EU:s riktlinjer.¹¹⁸ Huruvida detta åstadkoms återstår att se, men denna studies förhoppning är att en ökad förståelse har infunnits till hur de undersökta faktorerna kan ha kommit att försvåra Finlands strävan efter att uppnå 0.7-procentmålet vilket de anslöt sig till år 1969.

---

¹¹⁸ Finlands utvecklingspolitiska åtgärdsprogram, 2012: 11

6 Referenser

6.1 Tryckta källor

- Andersson, Lennart, 1989. *Biståndet till U-länderna*, Uppsala: SIDA:s kursgård.
- Artto, Juhani, 2005. ”President Martti Ahtisaari tror på styrkan hos goda människor” Winquist, Nina; Sundgren, Christian (red). *Från hjälp till samarbete: Finlands bistånd 1965-2005 och framöver*. Utrikesministeriet, s. 122-126.
- Bergman, Annika, 2007. “Co-Constitution of Domestic and International Welfare Obligations: The Case of Sweden’s Social Democratically Inspired Internationalism”. *Cooperation and Conflict: Journal of the Nordic International Studies Association*, nr 42, s. 73-99.
- Berlin, Daniel, 2007. ”Icke-statliga organisationer och utrikespolitiken”. Brommesson, Douglas; Ekengren, Ann-Marie (red.) *Sverige i Världen*. 1 uppl. Malmö: Gleerups, s. 80-95.
- Bjereld, Ulf; Johansson, Alf W.; Molin, Karl, 2008. *Sveriges säkerhet och världens fred: Svensk utrikespolitik under kalla kriget*. Stockholm: Santérus förlag.
- Brommesson, Douglas, 2007. *Från Hanoi till Bryssel: Moralsyn i deklarerad svensk utrikespolitik 1969-1996*. Stockholm: Santérus förlag
- Brommesson, Douglas; Ekengren, Ann, 2007. ”Utrikespolitiskt beslutsfattade”. Brommesson, Douglas; Ekengren, Ann-Marie (red.) *Sverige i Världen*. 1 uppl. Malmö: Gleerups, s. 18-33.
- Degnbol-Martinussen, John; Engberg-Pedersen, Poul, 2003. *Aid: Understanding Development Cooperation*. London: Zed Books Ltd
- Demker, Marie, 2007. ”Idéer, normer, identiteter och diskurser i utrikespolitiken”. Brommesson, Douglas; Ekengren, Ann-Marie (red.) *Sverige i Världen*. 1 uppl. Malmö: Gleerups, s. 51-65.
- Djelic, Marie-Laure; Quack, Sigrid, 2007. “Overcoming path dependency: Path Generation in Open Systems”. *Theor Soc*, nr 36, s. 161-181
- Erikson, Robert.”Preface” Erikson, Robert - Hansen, Erik Jörgen - Ringen, Stein - Uusitalo, Hannu. *The Scandinavian Model: Welfare States and Welfare Research*. New York: M. E Sharpe Inc. s. vii-ix
- Esaïasson, Peter; Gilljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena, 2007. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Tredje upplagan. Stockholm: Nordstedts juridik AB
- Esping-Andersen, Gösta, 1990. *The Three Worlds of Welfare Capitalism*. Princeton N.J: Princeton University Press

- Esping-Andersen, Gösta; Korpi, Walter, 1987. "From poor Relief to Institutional Welfare States: The Development of Scandinavian Social Policy" Erikson, Robert - Hansen, Erik Jörgen - Ringen, Stein - Uusitalo, Hannu. *The Scandinavian Model: Welfare States and Welfare Research*. New York: M. E Sharpe Inc. s. 39-74
- Finlands utvecklingspolitiska åtgärdsprogram, 2012. Helsingfors: Utrikesministeriet
- Gustavsson, Jakob, 2010. "Utrikespolitiskt beslutsfattande" Gustavsson, Jakob – Tallberg, Jonas (red.) *Internationella Relationer*. Lund: Studentlitteratur, s. 259-278.
- Haavisto, Tarmo; Kokko, Ari, 1991. "Politics as a Determinant of Economic Performance: The Case of Finland" Blomström, Magnus – Meller, Patricio. *Diverging Paths: Comparing a Century of Scandinavian and Latin American Economic Development*. Washington D.C: The Johns Hopkins University Press, s. 181-212
- Imbeau, Luis M., 1988. "Aid and Ideology". *European Journal of Political Research*, nr 16, s. 3-28.
- Ingebritsen, Christine, 2002. "Norm Entrepreneurs: Scandinavia's Role in World Politics". *Cooperation and Conflict*, nr 37, s. 11-23.
- Jakobson, Max, 1999. *Finlands väg 1899-1999: Från kampen mot tsarväldet till EU-medlemskap*. Stockholm: Atlantis
- Jakobson, Max, 2001. *År av fruktan och hopp*. Stockholm: Atlantis
- Kiljunen, Kimmo, 1983. *Finnish Aid in Progress: Premises and Practice of Official Development Assistance*. Helsingfors: Interkont
- Lancaster, Carol, 2007. *Foreign Aid: Diplomacy, Development, Domestic Politics*. Chicago: The University of Chicago Press
- Lumsdaine, David Halloran, 1993. *Moral Visions in International Politics*. Princeton: Princeton University Press
- Mintz, Alex; DeRouen Jr, Karl, 2010. *Understanding Foreign Policy Decision Making*. USA: Cambridge University Press.
- Möller, Ulrika; Bjereld, Ulf, 2010. "From Nordic neutrals to post-neutral Europeans: Differences in Finnish and Swedish Policy Transformation". *Cooperation and Conflict*, nr 45, s. 363-386.
- Noel, Alain; Therien, Jean-Philippe, 1995. "From Domestic to International Justice: The Welfare State and the Foreign Aid". *The MIT Press*, vol 49, s. 523-553.
- Odén, Bertil, 2006. *Biståndets idéhistoria: Från Marshallhjälpen till millenniemål*, upplaga 2. Polen: Studentlitteratur.
- Odén, Bertil; Stålgren, Patrik, 2007. "Sverige och internationellt utvecklingssamarbete" Brommesson, Douglas; Ekengren, Ann-Marie (red.) *Sverige i Världen*. 1 uppl. Malmö: Gleerups, s. 163-181.
- Ozkececi-Taner, Binnur, 2005. "The Impact of Institutionalized Ideas in Coalition Foreign Policy Making: Turkey as an Example, 1991–2002". Malden: Blackwell publishing, s. 249-278.
- Peer Review of Finland, 2007. Development Assistance Committee (DAC), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).

- Peer Review of Sweden, 2009. Development Assistance Committee (DAC), Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).
- Saasa, Oliver S. 2003. *Improving Effectiveness of Finnish Development Cooperation: Perspectives from the South* Oliver S., Saasa - Galio C., Gurdian – Zenebeworke, Tadesse - Gopal, Siwakoti. Helsinki: Ministry for Foreign Affairs of Finland
- Statskontoret, 2005. *Sveriges internationella utvecklingssamarbete – Styrning ansvar och inriktning*, UD2005/13054/GU. Stockholm: Statskontoret
- Stenbäck, Per, 2005. ”Det långa perspektivet” Winquist, Nina; Sundgren, Christian *Från hjälp till samarbete: Finlands bistånd 1965-2005 och framöver*. Utrikesministeriet: Helsingfors, s. 38-44.
- Stokke, Olav, 1989 *Western Middle Powers and Global Poverty*. Uppsala: Scandinavian Institute of African Studies.
- Szent-Iványi, Balázs; Tétényi, András, 2008. “Transition and Foreign Aid Policies in the Visegrád Countries: A Path Dependant Approach”. *Transit Stud Rev*, nr 15, s. 573–587.
- Teorell, Jan; Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber .
- Winquist, Nina; Sundgren, Christian, 2005. *Från hjälp till samarbete: Finlands bistånd 1965-2005 och framöver*. Utrikesministeriet: Helsingfors
- Winquist, Nina; Sundgren, Christian, 2005. *Från hjälp till samarbete: Finlands bistånd 1965-2005 och framöver*. Utrikesministeriet: Helsingfors

6.2 Elektroniska källor

- Development Policy Committee [Elektronisk] Tillgänglig: [Elektronisk] Tillgänglig:<http://www.kehityspoliittinentoimikunta.fi/public/default.aspx?nodeid=37678&contentlan=2&culture=en-US> Hämtdatum: 2012-04-20.
- OECD 1 [Elektronisk] Tillgänglig: http://stats.oecd.org/Index.aspx?DatasetCode=ODA_DONOR Hämtdatum: 2012-03-29.
- OECD 2 [Elektronisk] Tillgänglig: http://www.oecd.org/document/4/0,3746,en_2649_34447_46181892_1_1_1_1_00.html Hämtdatum: 2012-03-29.
- Regeringen 1 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/12404> Hämtdatum: 2012-04-18.
- Regeringen 1 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.formin.fi/public/default.aspx?nodeid=15186&contentlan=3&culture=sv-FI> Hämtdatum: 2012-04-18.
- Sida 1 [elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sida.se/Svenska/Bistand--utveckling/ Detta-ar-svenskt-bistand/Tva-sorters-bistand/> Hämtdatum: 2012-04-28.

Sida 2 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sida.se/Svenska/Bistand--utveckling/Detta-ar-svenskt-bistand/Svensk-bistandshistoria/> Hämtdatum: 2012-04-18.

Sida 3 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.sida.se/Svenska/Bistand--utveckling/De-svenska-bistandsaktorererna/> Hämtdatum: 2012-04-18.

Utrikesministeriet 1 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.formin.fi/public/default.aspx?nodeid=15186&contentlan=3&culture=sv-FI> Hämtdatum: 2012-04-18.

Utrikesministeriet 2 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.formin.fi/public/default.aspx?contentid=51503&nodeid=15871&contentlan=3&culture=sv-FI> Hämtdatum: 2012-04-18.